

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0419

Teksaso valstijos (JAV) abortų įstatymas**2021 m. spalio 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Teksaso valstijos (JAV) abortų įstatymo (2021/2910(RSP))**

(2022/C 132/16)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdamas ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017),
- atsižvelgdamas į PSO gaires „Saugus abortas: sveikatos priežiūros sistemoms skirtos techninės ir politinės gairės“,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į 1979 m. Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į 1989 m. Vaiko teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 1984 m. Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,
- atsižvelgdamas į 2006 m. Neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro 2021 m. rugsėjo 14 d. pareiškimą „JT ekspertai smerkia tolesnius išpuolius prieš teisę į saugų abortą ir tai, kad prie šito prisideda Aukščiausiasis Teismas“,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius,
- atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi tikslus (DVT), dėl kurių susitarta 2015 m., ypač į 3 ir 5 tikslus, atitinkamai susijusius su sveikatos ir lyčių lygybės skatinimu,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija),
- atsižvelgdamas į 1994 m. Tarptautinę konferenciją gyventojų ir vystymosi klausimais, vykusią Kaire, jos veiksmų programą ir jos peržiūros konferencijų rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 1 d. Nairobio pareiškimą „Greitesnis pažadų įgyvendinimas“, paskelbtą Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais 25-ųjų metinių proga, taip pat į nacionalinius ir partnerių įsipareigojimus bei bendradarbiavimo veiksmus, deklaruotus Nairobio aukščiausiojo lygio susitikime,

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- ypač atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių padėties Europos Sąjungoje, kiek tai susiję su moterų sveikata ⁽¹⁾, kurioje pareiškama, kad galimybė naudotis reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis yra moterų žmogaus teisių ramstis, o draudimas jomis naudotis yra viena iš smurto prieš moteris ir mergaites formų,
 - atsižvelgdamas į Pekino veiksmų platformą ir į jos peržiūros konferencijų rezultatus,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Amerikos Valstijų Konstituciją,
 - atsižvelgdamas į 1973 m. sprendimą *Roe v. Wade*, patvirtintą sprendimais *Planned Parenthood v. Casey* ir *Whole Woman's Health v. Hellerstedt*, kuriuo nustatoma JAV konstitucinė teisė besilaukiančioms moterims spręsti dėl to, ar tęsti nėštumą,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. Teksaso Senato įstatymą Nr. 8 dėl abortų, įskaitant abortus užfiksavus negimusio kūdikio širdies plakimą, ir leidimo privačiai teikti civilinius ieškinius,
 - atsižvelgdamas į JAV Aukščiausiojo Teismo 2021 m. rugsėjo 1 d. sprendimą, kuriuo atsisakoma blokuoti Teksaso Senato įstatymą Nr. 8,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2021 m. rugsėjo 1 d. Teksaso valstija priėmė įstatymą Nr. 8, kuriuo moterims uždraudžiama kreiptis dėl aborto po to, kai užfiksuoja vaisiaus širdies susitraukimai, – *de facto* praėjus vos šešioms savaitėms po paskutinio menstruacijų ciklo, – nustatant reikalavimą atlikti du atskirus ultragarsinius tyrimus prieš leidžiant atlikti procedūrą ir nenumatant jokios išimties tais atvejais, kai nėštumas yra išžagavimo ar incesto rezultatas arba vaisiaus sveikatos būklė yra tokia, kad gimęs jis neišgyventų; kadangi Teksaso Senato įstatymas Nr. 8 prilygsta beveik visiškam abortų uždraudimui;
- B. kadangi ir JAV, ir ES turi laikytis principo, kad žmogaus teisės yra neatimamos prigimtinės visų žmonių teisės;
- C. kadangi fundamentalus transatlantinės partnerystės pobūdis suponuoja tai, kad ji grindžiama mūsų bendromis vertybėmis, tarp jų – ir pagarba žmogaus teisėms;
- D. kadangi lyčių lygybė, visų moterų ir mergaičių įgalėjimas, galimybės gyventi sveikai užtikrinimas, skurdo kitose šalyse panaikinimas ir gerovės visais amžiaus tarpsniais puoselėjimas yra kertiniai uždaviniai, iškelti vadovaujantis 1, 3 ir 5 DVT; kadangi visos JT valstybės narės yra prisiėmusios pareigą ir prievolę paisyti šių DVT pagrindu iškeltų uždavinių ir padėti juos spręsti, įskaitant 3.7 ir 5.6 siekius, susijusius su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis;
- E. kadangi lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės, grindžiamos pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir saugomos vadovaujantis tarptautinės ir Europos žmogaus teisių teisės dokumentais, pvz., Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu, Tarptautiniu ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktu, Konvencija dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ir Europos žmogaus teisių konvencija, yra esminis visapusiškų sveikatos priežiūros paslaugų elementas;
- F. kadangi Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetas ir JT Neįgaliųjų teisių komitetas 2018 m. rugpjūčio mėn. paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame pabrėžė, kad galimybė saugiai ir teisėtai atlikti abortą bei gauti susijusias paslaugas ir informaciją yra esminis moterų reprodukcinės sveikatos aspektas, ir primygtinai paragino šalis liautis ribojus moterų ir mergaičių lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas bei teises, nes tai kelia grėsmę jų sveikatai ir gyvybei; kadangi teisė į abortą yra žmogaus teisė, o delsimas arba atsisakymas jį atlikti yra smurto dėl lyties forma ir gali būti prilyginamas kankinimui ir (arba) žiauriam, nežmoniškam bei žeminančiam elgesiui; kadangi lytinės ir

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0314.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

reprodukcinės sveikatos bei teisių siekiai yra užsibrėžti pagal JT 3 ir 5 DVT, be to, kadangi smurtas dėl lyties ir bet kokios moteris žalojančios praktikos panaikinimas yra pagal 5 DVT užsibrėžtas siekis;

- G. kadangi visapusiškas švietimas apie lytiškumą ir santykius, lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, įskaitant šeimos planavimą, kontraceptines priemones ir saugų bei teisėtą abortą, taip pat kiekvieno asmens savarankiškumas ir gebėjimas priimti laisvus ir nepriklausomus sprendimus dėl savo kūno ir gyvenimo yra jų savarankiškumo prielaida, o todėl yra nepaprastai svarbūs siekiant lyčių lygybės visose privataus ir viešo gyvenimo srityse, įskaitant dalyvavimą darbo rinkoje ir politikoje, bei užkertant kelią smurtui dėl lyties; kadangi galioja principas „jų kūnas – jų pasirinkimas“;
- H. kadangi vyrų ir berniukų įtraukimas siekiant, kad jie palaikytų ir suprastų lytinę ir reprodukcinę sveikatos bei teisių svarbą, yra tvarios lygybės užtikrinimo prielaida;
- I. kadangi lytinę ir reprodukcinę sveikatos bei teisių užtikrinimas yra esminis žmogaus orumo elementas, neatsiejamas nuo lyčių lygybės siekio ir kovos su smurtu dėl lyties; kadangi, norint užtikrinti lyčių lygybę, nepaprastai svarbu, kad moterys ir mergaitės dalyvautų rengiant įstatymus ir politiką, kurie joms daro poveikį ir yra susiję su žmogaus teisėmis, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir abortus, taip pat pasirūpinant, kad, pažeidus jų teises, jos galėtų kreiptis į teismą ir apsiginti savo teises;
- J. kadangi teisė į tai, kad būtų gerbiamas asmens kūno ir psichikos neliečiamumas, yra kertinis Chartijos aspektas;
- K. kadangi Aukščiausiasis Teismas, išnagrinėjęs garsiąją bylą *Roe v. Wade*, įteisino abortus visose JAV, nustatydamas JAV konstitucinę teisę besilaukiančioms moterims spręsti dėl to, ar tęsti nėštumą; kadangi vėliau šis sprendimas buvo patvirtintas sprendimais byloje *Planned Parenthood v. Casey* ir *Whole Woman's Health v. Hellerstedt*;
- L. kadangi draudimus atlikti abortą ankstyvuoju nėštumo etapu yra priėmusios dar 12 JAV valstijų, tačiau federaliniai teismai, paskelbę juos nekonstituciniais, yra užkirtę kelią jų įsigaliojimui;
- M. kadangi pagal Teksaso Senato įstatymą Nr. 8 abortai draudžiami praėjus maždaug šešioms nėštumo savaitėms ir kadangi, – atsižvelgiant į tai, jog iki šio įstatymo priėmimo 85–90 proc. moterų, kurios kreipdavosi dėl aborto Teksase, jau laukdavosi bent šešias savaites, – įstatymu bus *de facto* užkirstas kelias kreiptis dėl aborto šioje valstijoje;
- N. kadangi Teksaso Senato įstatymas Nr. 8 parengtas taip, kad valdžios pareigūnai atleidžiami nuo pareigos taikyti įstatymą: vietoj to piliečiai raginami privačiai kreiptis dėl piniginės kompensacijos, t. y. į teismą paduoti bet kurį aborto paslaugas suteikusį arba gauti tokias paslaugas valstijoje padėjusį asmenį, o taip greičiausiai bus įteisintas sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų, moterų, kurioms būtinos aborto paslaugos, ir visų asmenų, kurie ateitų joms į pagalbą, įskaitant joms brangius žmones, persekiojimas; kadangi poveikis, kurį šis įstatymas darys sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams, bet kuriuo atveju bus atgrasomas;
- O. kadangi, Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto pastebėjimu, abortų kriminalizavimas neatlieka jokios atgrasomosios funkcijos; kadangi, kaip yra pažymėjusi Darbo grupė moterų ir mergaičių diskriminacijos klausimu, teisiškai suvaržius abortus, saugus nėštumo nutraukimas tampa palankioje socioekonominėje padėtyje esančių moterų privilegija, o moterys, kurių ištekliai riboti, verčiamos rinktis nesaugų slaptą abortą ir sykiu rizikuoti savo gyvybe bei sveikata; kadangi, kaip jau matyta kitais abortų ribojimo atvejais, Teksaso Senato įstatymas Nr. 8 neproporcingai paveiks asmenis, kurie ir taip susiduria su diskriminacija ar kliūtimis mėgindami gauti sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant rasinę diskriminaciją patiriančius ir etninėms mažumoms priklausančius asmenis, dokumentų neturinčius ir mažas pajamas gaunančius arba kaimo vietovėse gyvenančius moteris, kurios neturi galimybių leistis į kelionę, kad gautų šias paslaugas;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- P. kadangi abortų draudimas ir, savo ruožtu, moterų vertimas ieškoti nesaugaus aborto galimybių lemia didesnę gimdyvių mirtingumą, nors šių mirčių galima visiškai išvengti;
- Q. kadangi per pastarąjį dešimtmetį Teksasas jau yra priėmęs 26 abortų apribojimus, įskaitant šių metų abortų draudimą praėjus šešioms nėštumo savaitėms ir abortų draudimą, kuris įsigaliojė, jei būtų panaikintas sprendimas byloje *Roe v. Wade*; kadangi per šį laikotarpį abortų klinikų skaičius valstijoje sumažėjo nuo 46-ųjų 2011 m. iki vos 21-os klinikos 2017 m.; kadangi tai reiškia, kad moterims reikalinga priežiūra joms neprieinama;
- R. kadangi Teksase ir kitose JAV regionuose jau anksčiau būdavo sunku kreiptis dėl aborto, o didžiausią tokių draudimų, kaip Teksaso Senato įstatymas Nr. 8, poveikį jaučia asmenys, kurie susiduria su kliūtimis mėgindami gauti sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant marginalizuotų ir pažeidžiamų grupių atstovus, pirmiausia gaunančius mažas pajamas;
- S. kadangi Teksase uždraudus abortus visais tikslais ir pagrindais, pacientai keliauja į reprodukcinės sveikatos klinikas kaimyninėse valstijose ir smarkiai apkrauna trapią aborto paslaugų infrastruktūrą regione; kadangi kasmet Teksaso valstijoje atliekama per 56 000 abortų; kadangi nepanašu, kad kaimyninės valstijos pajėgtų priimti visus pacientus, kuriems tipiškai būtų reikalingos aborto paslaugos po Teksaso Senato įstatymo Nr. 8 priėmimo;
- T. kadangi nėštumas ir gimdymo komplikacijos visame pasaulyje yra pagrindinė 15–19 metų amžiaus paauglių mergaičių mirties priežastis; kadangi Vaiko teisių komitetas ragina šalis dekriminalizuoti abortus ir užtikrinti, kad mergaitės turėtų galimybę kreiptis dėl saugaus aborto paslaugų; kadangi dėl paauglių nėštumo dar labiau aštrėja skurdo ciklo problema; kadangi pagal paauglių gimdymo skaičių Teksaso valstija yra septinta, o pagal paauglių pakartotinių gimdymų skaičių – pirma; kadangi paauglių nėštumo rodikliai ypač aukšti tarp ispanakalbių ir afroamerikiečių bei menko išsilavinimo, svetimų šeimų globojamų ir skurstančių mergaičių; kadangi tikimybė nebaigti mokslų ir susidurti su bedaryste paauglių mamų atveju gerokai didesnė; kadangi 65 proc. vaikų, Teksase gimstančių jauniems tėvams, patiria skurdą, o prastos sveikatos ir menko išsilavinimo tikimybė jų atveju didesnė;
- U. kadangi Teksaso Senato įstatymas Nr. 8 yra vienas griežčiausių JAV: remiantis juo abortai valstijoje draudžiami užfiksavus vaisiaus širdies plakimą, o išimtis taikoma tik prireikus skubios medicininės pagalbos, tačiau ne išžaginimo ir incesto atveju ar kai vaisiaus sveikatos būklė tokia, kad po gimimo jis neišgyventų; kadangi tai smurto dėl lyties forma, kuri gali būti prilyginama kankinimui arba žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui;
- V. kadangi 2021 m. rugpjūčio 30 d. Reprodukcinė teisių centras ir jo partneriai pateikė JAV Aukščiausiajam Teismui skubų prašymą blokuoti Teksaso įstatymą ir neleisti jam įsigaliojti;
- W. kadangi įstatymui nepritarė daugiau nei 300 Teksaso teisininkų, pažymėjusių, kad juo keliami grėsmė per ilgą laiką nusistovėjusioms taisyklėms ir teisinės sistemos principams; kadangi gilų susirūpinimą dėl savo galimybių teikti sveikatos priežiūros paslaugas pareiškė daugiau nei 200 viso Teksaso gydytojų terapeutų, įspėjusių, kad įstatymas darytų atgrasomą poveikį, dėl kurio daugiau nei 30-ies specializacijų gydytojai, įskaitant pirminės sveikatos priežiūros, skubiosios medicinos pagalbos, akušerijos ir ginekologijos bei vidaus ligų specialistus, negalėtų teikti pacientams informacijos apie visas nėštumo galimybes, baimindamiesi lengvabūdiškų ieškinių;
- X. kadangi JT žmogaus teisių ekspertai pasmerkė Teksaso Senato įstatymą Nr. 8 priėmimą kaip nerimą keliantį reiškinį, taip pat nurodė žalą, kurią dėl šio draudimo patirs Teksase gyvenančios nėščiosios, visų pirma moterys, priklausančios marginalizuotoms bendruomenėms, gaunančios mažas pajamas, gyvenančios kaimo vietovėse, priklausančios rasinėms ir etninėms mažumoms, taip pat moterys migrantės, nes joms šis draudimas darys neproporcingai didelį neigiamą poveikį, bei paragino JAV vyriausybę užkirsti kelią regresui prieigos prie abortų klausimu ir vietoj to taikyti pozityvias priemones, kad būtų užtikrinta galimybė saugiai atlikti abortus;
- Y. kadangi JAV Aukščiausiasis Teismas penkiais balsais prieš keturis nusprendė neblokuoti Teksaso įstatymo, teigdamas, kad jo užginčytojai nepakankamai dėmesio skyrė sudėtingiems ir novatoriškiems antecedentiniais procesiniais klausimams šioje byloje;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- Z. kadangi 2021 m. rugsėjo 9 d. JAV Teisingumo departamentas pateikė ieškinį prieš Teksasą, teigdamas, kad šiuo draudimu pažeidžiama asmens konstitucinė teisė į abortą prieš nustatant vaisiaus gyvybingumą, ir kadangi Federalinis apygardos teismas nusprendė 2021 m. spalio 1 d. surengti posėdį dėl laikinosios apsaugos priemonės – draudimo taikyti šį įstatymą;
- AA. kadangi Prezidentas J. Biden pareiškė, kad šis įstatymas yra beprecedentis išpuolis prieš moterų konstitucines teises, išpareigojo imtis veiksmų visais valdžios lygmenimis siekiant kovoti su šiuo įstatymu ir ragino užtikrinti Teksaso moterimis prieigą prie saugių ir teisėtų abortų, be to, savo pareiškimе patvirtino, kad J. Bideno ir K. Harris administracija nepaliaus kovoti, siekdama apsaugoti prieigą prie sveikatos priežiūros paslaugų, ir gins moterų teisę priimti sprendimus dėl savo kūno ir apsispręsti dėl savo ateities;
- AB. kadangi 2019 m. rugsėjo mėn. A. F. Guttmacherio instituto ataskaitoje „Abortų paplitimas ir šių paslaugų prieinamumas Jungtinėse Amerikos Valstijose 2017 m.“ atkreipiamas dėmesys į tai, kad Amerikos valstijose, kuriose ribojamos galimybės naudotis reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis, ryškėja nerimą kelianti tendencija, susijusi su potencialiai pavojingais nemedicininiais bandymais savarankiškai atlikti abortus;
1. pritaria tam, kad visose Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo aiškių pareiškimų, smerkiančių Teksaso įstatymų leidybos institucijos priimtą Senato įstatymą Nr. 8, kuris *de facto* prilygsta visiškam abortų uždraudimui, nedarant išimties net išžaginimo, incesto ar tokios vaisiaus sveikatos būklės, kad po gimimo jis neišgyventų, atvejais, nes šis įstatymas reiškia stiprų išpuolį prieš moterų laisvę ir lytinę bei reprodukcinę sveikatą ir teises, kurios yra pagrindinės žmogaus teisės, ir JAV moterų konstitucinių teisių pažeidimą; yra labai susirūpinęs dėl to, koku mastu šis draudimas prisidės prie traumų, kurias patiria išžaginimo ir incesto aukos;
 2. ragina Teksaso valstijos vyriausybę skubiai panaikinti Senato įstatymą Nr. 8 ir užtikrinti, kad šioje valstijoje būtų teikiamos saugios, teisėtos, nemokamos ir kokybiškos abortų paslaugos ir kad šios paslaugos būtų lengvai prieinamos visoms moterims ir mergaitėms;
 3. reiškia tvirtą solidarumą su Teksaso moterimis ir veikėjais, kurie tokiomis sudėtingomis aplinkybėmis dalyvauja teikiant su abortais susijusias sveikatos priežiūros paslaugas ir remia tokių paslaugų teikimą;
 4. palankiai vertina Prezidento Joe Bideno pastangas vadovauti Baltųjų rūmų tarybai ir patarėjo teisės klausimais biurui imantis veiksmų visais valdžios lygmenimis, kad būtų sureaguota į šį sprendimą, siekiant užtikrinti, kad Teksaso gyvenančios moterys turėtų prieigą prie saugių ir teisėtų abortų, kaip užtikrinta pagal sprendimą byloje *Roe / Wade*; palankiai vertina tai, kad 2021 m. spalio 1 d., penktadienį, Prezidento Joe Bideno administracija paragino teisėją blokuoti Teksaso nustatytą abortų draudimą;
 5. reiškia visapusišką paramą ir solidarumą su medikais ir veikėjais, dalyvaujančiais teisiniuose ginčiuose dėl Senato įstatymo Nr. 8, tikėdamasis, kad jų darbas padės atkurti Teksaso moterų teisę į reprodukcinę sveikatos priežiūrą; pripažįsta NVO, kaip paslaugų teikėjų, taip pat kaip lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių gynėjų, vaidmenį JAV ir ragina jas tęsti savo veiklą ginant šias pagrindines teises; patvirtina, kad šioms NVO reikia tinkamo lygio finansavimo, kad jos galėtų veikti;
 6. pabrėžia, kad 2021 m. rugsėjo 14 d. JT ekspertai pabrėžė, kad moterų žmogaus teisės yra pagrindinės teisės, kurios negali būti pamintos dėl kultūrinių, religinių ar politinių sumetimų, ir kad ideologinėmis ir religinėmis pažiūromis grindžiamas kišimasis į visuomenės sveikatos klausimus ypač kenkia moterų ir mergaičių sveikatai ir gerovei;
 7. labai apgailėstauja dėl to, kad JAV Aukščiausiasis Teismas labai nedidele balsų persvara (penki balsai prieš keturis) priimtu sprendimu nustatė, kad šis precedento neturintis Teksaso Senato įstatymas Nr. 8 nebus blokuojamas; primena, jog šis sprendimas nereiškia, kad įstatymas buvo pripažintas atitinkančiu Konstituciją;
 8. ragina Prezidentą Joe Bideną toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti prieigą prie saugių ir teisėtų abortų; ragina toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad abortai ir kontracepcijos priemonės būtų integruoti į išsamios informacijos ir paslaugų, susijusių su lytine ir reprodukcinę sveikata bei teisėmis, teikimo sistemą ir visuotinai prieinami, stengiantis garantuoti, kad prieiga prie jų išliktų ir nepaprastosios padėties, pvz., COVID-19 pandemijos, metu;
 9. ragina Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybę visiškai dekriminalizuoti abortus, o tai reiškia, kad būtina ne tik nebebausti nėščių moterų ir mergaičių, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų ir kitų asmenų už naudojimąsi abortų paslaugomis, jų teikimą ar pagalbą jas teikiant, bet ir pašalinti abortus iš baudžiamųjų statutų ir panaikinti visus kitus baudžiamojo pobūdžio įstatymus, politiką ir praktiką;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

10. ragina Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybę nustatyti federalinę teisinę apsaugą siekiant užtikrinti visuotinę prieigą prie abortų; pabrėžia, kad sveikata yra žmogaus teisė ir kad valstybė privalo visiems užtikrinti prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas;

11. ragina Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresą federalinę teisinę apsaugą, susijusią su prieiga prie abortų, užtikrinti priimant Moterų sveikatos apsaugos aktą, kurį per istorinį balsavimą neseniai priėmė JAV Atstovų Rūmai ir kuriuo užtikrinama, kad su abortais susiję draudimai ir ribojimai negalėtų būti nustatomi valstijų lygmeniu;

12. pabrėžia, kad griežtai ribojantys teisės aktai, kuriais draudžiamas abortas, nesumažina abortų poreikio, bet lemia tai, kad moterys yra priverstos ieškoti galimybių nėštumą nutraukti neteisėtai, vykti atlikti aborto į kitas šalis arba tęsti nėštumą iki galo prieš savo valią, o tai yra žmogaus teisių pažeidimas ir smurto dėl lyties forma, daranti įtaką moterų ir mergaičių teisėms į gyvybę, fizinį ir psichinį neliečiamumą, lygybę, nediskriminavimą ir sveikatos priežiūrą;

13. pabrėžia, kad tik švietimas, informavimas ir visuotinė prieiga prie kontracepcijos priemonių, seksualinio smurto panaikinimas ir bendra atsakomybė už kontracepciją gali sumažinti neplanuoto nėštumo atvejų skaičių; pabrėžia, kad pirmenybė turėtų būti teikiama visuotinei prieigai prie pagal amžių pritaikyto ir faktais grindžiamo lytinio švietimo ir švietimo santykių klausimais, prie įvairių kokybiškų ir visuotinai prieinamų šiuolaikinių kontracepcijos metodų ir reikmenų, konsultacijų šeimos planavimo klausimais ir informacijos apie kontracepciją, taip pat saugių ir teisėtų su abortais susijusios priežiūros paslaugų užtikrinimui;

14. yra labai susirūpinęs dėl to, kad šis įstatymas neproporcingai paveiks asmenis, patiriančius socialinių ir ekonominių sunkumų, kaimo vietovėse gyvenančius asmenis, rasinėms grupėms priklausančius asmenis, LGBTIQ+ asmenis ir asmenis, patiriančius daugialypę ir sąveikinę diskriminaciją, daugiausia pažeidžiamas moterų grupes, nes tuo atveju, kai dėl finansinių ar logistinių kliūčių nėra galimybių vykti į reprodukcinės sveikatos klinikas kaimyninėse valstybėse, esama didesnio pavojaus, kad bus atliktos nesaugios ir gyvybei pavojingos procedūros, ir kyla didesnė rizika, kad nėštumas bus tęsiamas priverstinai;

15. reiškia dideles abejones dėl šio įstatymo moralinio konteksto, be to, yra susirūpinęs dėl to, kad šis įstatymas sukurtas siekiant pavieniams piliečiams suteikti galių ir piniginių paskatų paduoti į teismą bet kurį subjektą, kuris galėjo padėti moterims pasidaryti abortą, pvz., abortų paslaugų teikėjus arba su abortais susijusios priežiūros paslaugų rėmėjus, taip sudarant sąlygas prieš abortus nusiteikusių savavaldžių tvarkdarių vykdomam priekabiavimui ir jų teikiamiems nepagrįstiems ieškiniams, skatinant raganų medžioklę XXI amžiuje;

16. ragina Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybę nutraukti bet kokią atlygiu grindžiamą, valstijos ar pavienių asmenų lygmenimis įgyvendinamą abortų draudimo vykdymo užtikrinimo sistemą, dėl kurios sukuriama baimės ir bauginimo atmosfera;

17. yra labai susirūpinęs dėl Teksaso įstatymo poveikio kitoms JAV valstijoms, kurias paskatins JAV Aukščiausiojo Teismo neveiklumas ir kurios bandys uždrausti abortus visoje šalyje, kaip matyti iš Floridos pavyzdžio;

18. teigia, kad šiuo įstatymu, kuris yra vienas iš 26 per pastarąjį dešimtmetį Teksase priimtų aktų, kuriais ribojami abortai, toliau bandoma pažeisti moterų teises ir jų reprodukcinę laisvę, taip pat jų teisę į sveikatos priežiūrą, ir neatsižvelgiama nei į konstitucines moterų teises, nei į žmonių valią;

19. yra susirūpinęs dėl to, kad šis įstatymas ne tik *de facto* uždraudžia abortus, bet ir akivaizdžiai pažeidžia moterų žmogaus teises, visiškai nepaisant tarptautinių žmogaus teisių standartų, įskaitant principą, kad turi būti užkirstas kelias regresui, ir dėl to, kad šiuo įstatymu ribojamos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis mažinant priežiūros įstaigų, teikiančių paslaugas moterims, skaičių, dėl to atsiranda moterims teikiamų priežiūros paslaugų spragų ir kyla dar didesnis pavojus moterų gyvenimui;

20. griežtai smerkia regresą moterų teisių ir lytinės bei reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje JAV ir visame pasaulyje ir ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT), Komisiją ir visas ES valstybes nares pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis, siekiant sustiprinti kovos su tokiu regresu veiksmus; primena, kad lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės yra pagrindinės žmogaus teisės, kurios turėtų būti stiprinamos ir jokiū būdu negali būti susilpnintos ar panaikintos;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

21. pabrėžia, kad pagal Pekino veiksmų programą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais (angl. ICPD) veiksmų programą turi būti saugoma visų asmenų teisė į kūno neliečiamumą ir teisė savarankiškai priimti su juo susijusius sprendimus bei užtikrinama galimybė gauti pagrindines paslaugas, kuriomis faktiškai įgyvendinamos šios teisės; ragina laikytis visapusiško požiūrio nustatant pagrindinių lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugų rinkinį, įskaitant priemones, kuriomis būtų siekiama užkirsti kelią nesaugiems abortams ir jų vengti, taip pat priežiūros paslaugų po abortų teikimą; šis rinkinys turėtų būti integruotas į nacionalines visuotinės sveikatos apsaugos strategijas, politiką ir programas;
22. yra susirūpinęs dėl būsimo klausimų, susijusių su byla *Roe / Wade*, nagrinėjimu Aukščiausiam Teismui ir dėl to, kad šis esminį pokytį lėmęs teismo sprendimas, kuriuo užtikrinamos moterų teisės, galėtų būti panaikintas artimiausioje ateityje; baiminasi, kad tai turėtų labai rimtų ir plataus masto pasekmių galimybėms naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir laisvam moterų pasirinkimui kitose valstijose, atsižvelgiant į tai, kad dar 11 valstijų šiuo metu turi parengtus įsigaliojti įstatymus, draudžiančius teisę į abortą, kurie automatiškai įsigaliojtu tuo atveju, jei būtų panaikintas sprendimas byloje *Roe / Wade*;
23. palankiai vertina tai, kad J. Bideno administracija panaikino prieš abortus nukreiptą visuotinio nutildymo taisyklę, ir tai, kad ji ketina atnaujinti JAV finansavimą Jungtinių Tautų gyventojų fondui (UNFPA), JT lytinės ir reprodukcinės sveikatos agentūrai; primygtinai ragina nedelsiant atnaujinti šį finansavimą;
24. primena, kad vienas iš penkių EIVT Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano ramsčių yra lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių propagavimas; ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad palaikant tarptautinius santykius su JAV visose srityse būtų laikomasi nuostatų dėl žmogaus teisių, įskaitant teisę į laisvus ir saugius abortus, ir kad jos būtų skatinamos;
25. ragina ES delegaciją JAV stebėti lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių padėtį Teksase ir kitose valstijose ir bendradarbiaujant su atitinkamomis JAV valdžios institucijomis bei vietos lygmeniu įgyvendinant Trečiąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą pirmenybę teikti lytinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisėms;
26. ragina ES ir valstybes nares teikti visą įmanomą paramą, įskaitant finansinę paramą, JAV įsikūrusioms pilietinės visuomenės organizacijoms, ginančioms ir propaguojančioms lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises šalyje, tokiu būdu reiškiant visuotinį išpareigojimą gerbti šias teises; be to, ragina valstybes nares suteikti saugų prieglobstį visiems medikams, kuriems dėl jų teisėto darbo gali kilti teisinio ar kitokio priekabiavimo grėsmė; primena, kad visiškasis su abortais susijusios priežiūros paslaugų draudimas arba atsisakymas teikti su abortais susijusios priežiūros paslaugas yra smurto dėl lyties forma;
27. ragina ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais palaikant santykius su JAV pareigūnais pasmerkti šį moterų lytinių ir reprodukcinėlių teisių pažeidimą;
28. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai palaikant santykius su JAV pareigūnais pasmerkti šį moterų lytinių ir reprodukcinėlių teisių ir jų teisės į sveikatos priežiūrą pažeidimą;
29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui ir jo administracijai, JAV Kongresui ir Teksaso valstijos gubernatoriui bei įstatymų leidybos institucijai.